

NIEUWSBRIEF

MGG

2015

IN DEZE NIEUWSBRIEF

Beste Vrienden van het Lambotte Museum,

Bij de aanvang van het jaar 2015 ontvangt U weer deze gloednieuwe derde Nieuwsbrief,

waardoor u op de hoogte wordt gehouden van het reilen en zeilen van ons Lambotte Museum.

We hebben een bijzonder succesvol 2014 achter de rug, gewijd aan de herdenking van 500 jaar geboorte van Vesalius.

U leest verder wat de diverse activiteiten, georganiseerd door het Museum Lambotte, te weeg hebben gebracht.

In dit nieuwe jaar plannen wij een reeks nieuwe activiteiten, niet het minst een nieuwe tentoonstelling, opgebouwd rond de centrale figuur van het Museum: Albin Lambotte, chirurg in het Stuivenberg-ziekenhuis rond de 19de-20ste-eeuwwisseling.

Wij wensen U veel leesplezier en hopen U snel weer in ons Museum te ontmoeten.

Prof.Dr.R.Van Hee

Conservator MGG.

Kunst van Vesalius: een uitzonderlijke tentoonstelling

Bezoek van middelbare scholieren

Bezoek van buitenlandse studenten

Filmopnames in het Lambotte Museum

De Eerste Wereldoorlog herdacht

Het Lambotte Museum als bruikleengever

Dag van de Wetenschap 2015

Nieuwe legaten

Vrienden van het Museum

CONTACT

VOORZITTER

Prof.Dr.Bob Van Hee

bob.van.hee@gmail.com

SECRETARIS

Dr.Margriet Van Houtte

m.van.houtte@scarlet.be

PENNINGMEESTER

Roger De Beckker

rogerdebeckker@hotmail.com

Kunst van Vesalius: een uitzonderlijke tentoonstelling

Op 3 april 2014 werd de tentoonstelling 'Kunst van Vesalius' met veel luister geopend. De tentoonstelling werd gehouden om de 500-jarige geboorte van onze illustere Brabantse anatoom te herdenken.

Andreas Vesalius (1514-1564) heeft het aangedurfd om de meer dan 1400 jaar bestaande concepten van de Grieks-Romeinse arts Galenus op de helling te zetten, en dank zij eigen inventief onderzoek en ontleding te ontcrachten. In de plaats stelde hij een volledig vernieuwde en correcte structuur van het menselijk lichaam voor. Het direct observeren stond centraal, wat hij deed met een groot aantal dissecties van lijken, om de anatomie van de mens beter te begrijpen, maar ook om vaardigheid te verwerven, en om de nauwkeurigheid van zijn observaties te bevestigen. Bovendien was Vesalius een uitstekend leermeester voor zijn studenten. Niet alleen de bijdrage van Vesalius is belangrijk, ook de samenwerking met de tekenaar Jan Stevens van Kalkar, waarbij de voorstelling van het menselijk lichaam laag per laag ontleed wordt. Dit resulteerde in de publicatie van 'De Fabrica de Humani Corporis Fabrica libri septem' en een studentenversie 'De Humani Corporis Fabrica librorum Epitome', beide uitgegeven te Basel in 1543. In dit kolossaal werk, dat meer dan 700 pagina's telt en geïllustreerd is met een 70-tal folio-grote en meer dan 300 kleinere prenten, geeft Vesalius een overzicht van de grote orgaanstelsels van het lichaam, waaronder de beenderen en de spieren aanleiding geven tot de mooiste afbeeldingen. De nauwkeurigheid van de anatomische platen is verbazingwekkend, rekening houdend met het feit dat Vesalius en Jan Stevens van Kalkar hun observaties zonder optische hulpmiddelen of contrastmiddelen deden. Bovendien getuigt de manier van voorstellen, de houding van de afgebeelde mensen samen met het achterliggende landschap van een vernieuwende humanistische aanpak.

Dit profane kunstwerk, dat in 2004 verkozen werd tot belangrijkste medische boek ooit, vormde de start van een nieuw denkpatroon in de geneeskunde, dat wij nu nog steeds hanteren.

De tentoonstelling belicht de multipale facetten van het leven en de betekenis van Vesalius door middel van illustraties, boeken, voorwerpen, schilderijen en video's. Voorwerpen werden tentoongesteld, afkomstig van het Zilvermuseum van Antwerpen, het Museum Mayer van den Bergh, de Koninklijke Apothekersvereniging van Antwerpen, de Stedelijke Musea te Sint-Niklaas, de Palfijnstichting te Gent, evenals voorwerpen en boeken van particuliere verzamelaars. Bovendien kan men met behulp van een DVD doorheen de ganze Fabrica 'wandelen' en alle illustraties en teksten in detail bekijken.

De bezoekers konden daarenboven op de openingsdag en op het symposium-weekeinde van 11-12 oktober 2014 het originele 1543-exemplaar van Vesalius' *Fabrica* bewonderen.

De tentoonstelling telde tot op heden meer dan 2000 bezoekers, waarvan meer dan 200 scholieren. **Door dit overweldigende succes werd besloten de tentoonstelling tot eind mei 2015 te verlengen.** De tentoonstelling blijft dan ook open op donderdag van 10 u tot 12 u, de eerste zondag van de maand van 14 u tot 17 u (met uitzondering van feestdagen) en op alle andere dagen voor groepen na afspraak via telefoon of via mail. (zie www.museumgeneeskunde.be)

Bezoek van middelbare scholieren

Voor het eerst werden meerdere groepen leerlingen uit de laatste humaniora-jaren rondgeleid in het Lambotte-museum. Onze gemotiveerde vrijwilligers van het museum deden er alles aan om hen wegwijs te maken in het te vaak als saai voorgesteld vak geschiedenis. Deze jongens en meisjes kunnen nu in ieder geval aan hun vriendjes vertellen wie Vesalius is!

Bezoek van buitenlandse studenten.

In het kader van een Rotary- *'Human Exchange Program'* hebben 23 universiteitsstudenten uit 16 verschillende landen binnen en buiten Europa op 17 augustus 2014 een bezoek gebracht aan de Vesalius-tentoonstelling in het Lambotte Museum (Turkije, Tsjechië, Spanje, Roemenië, Israël, Hongarije, Rusland, India, Bulgarije, Italië, Kroatië, Duitsland, Polen, Slovaakse, Oostenrijk en de Verenigde Staten). De faam van één onzer 'grootste Belgen' is daarmee wereldwijd doorgedrongen!

Filmopnames in het Lambotte Museum

Op 19.12.13 werden uitgebreid filmopnames gemaakt van onze anesthesie collectie.

Deze collectie, door de VZW Verantare in 2011 overgedragen aan het Lambotte Museum, is één der grootste collecties van anesthesietoestellen in Europa en werd in de tweede helft van de 20ste eeuw bijeen gebracht door Dr. Pierre Desbarax en wijlen Dr. Etienne Troch.

De collectie stond centraal tijdens onze vorige tentoonstelling 'Word ik wel wakker, dokter?' in 2012-2013.

Er werd door de filmploeg van de *Université Catholique de Louvain* een film gemaakt over de geschiedenis van de anesthesie, waarin interviews van onze nestors in de anesthesie, Dr. Pierre Desbarax en Dr. Marcel De Brabanter niet mochten ontbreken.

Eerste Wereldoorlog herdacht

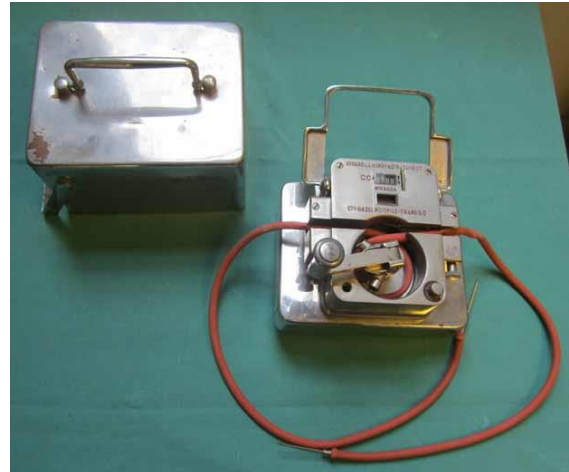
Het Stuivenberg ziekenhuis heeft een belangrijke rol gespeeld in de Eerste Wereldoorlog 1914-1918. Het gasthuis herbergde toen honderden gekwetsten en patiënten, en had zelfs een aparte afdeling in de kelder waar Duitse soldaten verpleegd werden.

Stof genoeg voor ons museum om in radio en krant aandacht aan te besteden aan dit stukje geschiedenis.

Het Lambotte Museum als bruikleengever

Ter gelegenheid van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog in 2014 werden door het Lambotte Museum verschillende instrumenten en voorwerpen uit haar collectie uitgeleend aan de Musea van de Stad Maaseik.

Daar werd van 1 februari tot 30 augustus 2014 een tentoonstelling gehouden onder de titel *'Pijn en Heling in Wereldoorlog I'*. Onder meer enkele van de eerste types instrumenten voor bloedtransfusie uit ons museum werden voor de tentoonstelling in Maaseik gebruikt

Dag van de Wetenschap 2014

Net zoals in 2013 nam het Lambotte Museum in 2014 deel aan de *'Dag van de Wetenschap'*. Uiteraard lag dit jaar het accent op de wetenschap van Vesalius gezien op dat moment de tentoonstelling volop liep. Bovendien konden de deelnemers uitleg krijgen over radiologie en hoe zo'n RX-lamp functioneert. De oudste lampen zitten nog niet in een console verpakt. Men kan dus de afzonderlijke componenten zien.

Vele bezoekers kregen verder uitgebreid uitleg over verpleegmateriaal, bloeddrukmeting en diverse instrumenten, telkens onder vorm van boeiende wetenschapsverhalen.

Groot en klein waren opgetogen van hun bezoek.

Nieuwe legaten voor het Lambotte Museum

Diverse legaten van private personen werden ons in de loop van het jaar 2014 ter hand gesteld. Deze voorwerpen verrijken eens te meer onze medisch-historische collecties. Wij zijn deze donateurs dan ook bijzonder dankbaar.

Op 10 december 2014 werd ons door het **St. Jans-ziekenhuis** van Brugge een belangrijke collectie medische voorwerpen overgemaakt.

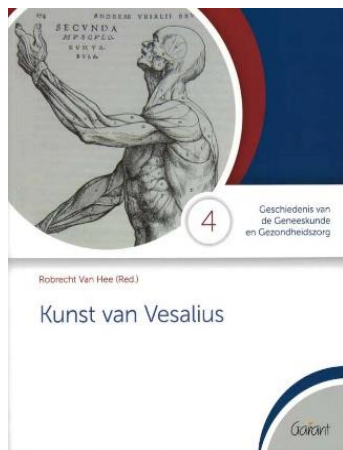
Het betreft diverse instrumenten en voorwerpen die vooral voor fysiotherapie en mechanische revalidatie hebben gediend.

De voorwerpen werden gestockeerd in ons tijdelijk depot in het sociale gebouw op de Campus '3 Eiken' van de Universiteit Antwerpen.

Wij zijn de UAntwerpen dankbaar dat ons Lambotte Museum delen van haar collectie tijdelijk in de universiteit kan onderbrengen.

Publicaties van of over het Lambotte Museum

Ter gelegenheid van de viering van Vesalius , en de aan hem gewijde tentoonstelling, werd in september 2014 een boek uitgegeven onder de titel **'Kunst van Vesalius'** . Zowel een Nederlandstalige als een Engelstalige versie onder redactie van Prof.Dr.R.Van Hee werden door de uitgeverij Garant op de markt gebracht. Vele internationale Vesalius-experten uit binnen- en buitenland hebben aan de realisatie van dit nieuwe medisch-historische naslagwerk hun medewerking verleend. De nadruk van de diverse hoofdstukken ligt niet alleen op de wetenschappelijke waarde van Vesalius' geschriften, doch ook op de kunstzinnige afbeeldingen in zijn verschillende werken.

Het boek is in het museum te verkrijgen a rato van € 34,00 voor de Nederlandstalige versie , en € 39,00 voor de Engelstalige versie.

Het tijdschrift **'Zorgmagazine'** heeft een uitgebreid artikel gewijd aan het Lambotte Museum. De verschillende onderdelen en collecties van het Museum komen er aan bod . Het artikel is daarenboven rijk geïllustreerd. Het tijdschrift wordt verspreid in de meeste ziekenhuizen en zorginstellingen.

Particulieren kunnen tegen een bijdrage van slechts € 50,00 lid worden van de "Vrienden van het Museum van de Geschiedenis van de Gezondheidszorg". Op vertoon van hun lidkaart krijgen de leden gratis toegang tot het museum en de tentoonstellingen. Zij ontvangen de nieuwsbrief van het Lambotte Museum. *U kunt uw bijdrage storten op onderstaande bankrekening:*

IBAN BE72-7350-2608-6116 BIC: KREDBEBB